ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de l'Intérieur, le 12 novembre 1998, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "constatant certains grades à la police communale, où l'on peut faire mention de la limite d'âge maximale dans les conditions d'accès", a donné le 17 novembre 1998 l'avis suivant :

KONINKRIJK BELGIE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 12 november 1998 door de Minister van Binnenlandse Zaken, verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot vaststelling van sommige graden bij de gemeentepolitie waarvoor in de toegangsvoorwaarden melding kan worden gemaakt van de maximumleeftijd", heeft op 17 november 1998 het volgende advies gegeven :

Conformément à l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, inséré par la loi du 4 août 1996, la demande d'avis doit spécialement indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

La lettre s'exprime en ces termes :

"(l'urgence est motivée) ...

- dat ingevolge de artikelen 3 en 4 van de wet van 13 februari 1998 houdende bepalingen tot bevordering van de tewerkstelling, de voorheen bij koninklijk besluit ingestelde maximale leeftijdsvoorwaarden bij aanwerving van hulpagenten, politieagenten en veldwachters, aspirant-officieren van politie, officieren van de gemeentepolitie en politieassistenten momenteel zonder rechtgrond zijn;

- dat er onverwijld een einde dient gesteld te worden aan het juridisch vacuüm dat inmiddels is ontstaan, en dat mogelijkerwijze gepaard gaat met aanwervingen van kandidaten die deze maximale leeftijden hebben overschreden;

- dat de regering geopteerd heeft voor een voorlopige bewarende maatregel, in afwachting van een definitieve regeling in het kader van de uitvoering van de Octopusakkoorden inzake de politiehervorming;

- dat het derhalve onontbeerlijk is deze voorlopige bewarende maatregel zo snel mogelijk uit te vaardigen.".

*

* *

Examen du projet

Le projet entend puiser son fondement légal dans la loi du 13 février 1998 portant des dispositions en faveur de l'emploi.

L'article 3 de cette loi interdit en effet de fixer une limite d'âge maximale lors du recrutement et de la sélection du personnel.

L'article 4, § 2, de la même loi dispose toutefois :

> "Le Roi, peut par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, fixer les cas dans lesquels il pourra être fait mention de l'âge dans les conditions d'accès à un emploi ou à une activité professionnelle pour lesquelles, en raison de la nature ou des conditions de leur exercice, l'âge constitue une condition déterminante.".

Cette disposition procure un fondement légal suffisant à l'article 1er du projet, dans la mesure où ce dernier se borne à autoriser les communes à fixer des limites d'âge pour les emplois d'agent de police auxiliaire, d'agent de police, de garde-champêtre, d'aspirant-officier de police, d'officier de la police communale ou d'assistants de police.

Par contre, l'article 2 du projet, qui détermine quels sont, jusqu'au 31 décembre 2000, les âges maximaux que doivent avoir les candidats à ces différentes fonctions, constitue une disposition générale que le Roi est habilité à prendre en vertu de l'article 189 de la nouvelle loi communale, qui prévoit :

"Dans la limite des dispositions générales arrêtées par le Roi, le conseil communal détermine le cadre, le statut pécuniaire et administratif, les échelles de traitements, les allocations ou indemnités, ainsi que les conditions de recrutement, de nomination et d'avancement des membres du corps de la police communale.".

En vertu de l'article 6, § 4, 7°, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, les gouvernements de régions doivent être associés "à l'élaboration des dispositions fédérales générales prévues à l'article 189 de la nouvelle loi communale".

Il s'agit d'une formalité substantielle, tant en vertu de l'article 124bis de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage que de l'article 14bis des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat. Ainsi que le précise du reste la demande d'avis, cette formalité substantielle n'a pas été accomplie.

Il en résulte que le projet, en raison de la teneur de son article 2, n'est pas en état d'être soumis à la section de législation.

Overeenkomstig artikel 84, eerste lid, 2˚, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996, moeten in de adviesaanvraag in het bijzonder de redenen worden aangegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

De brief luidt als volgt :

"(de hoogdringendheid is gemotiveerd) ...

- dat ingevolge de artikelen 3 en 4 van de wet van 13 februari 1998 houdende bepalingen tot bevordering van de tewerkstelling, de voorheen bij koninklijk besluit ingestelde maximale leeftijdsvoorwaarden bij aanwerving van hulpagenten, politieagenten en veldwachters, aspirant-officieren van politie, officieren van de gemeentepolitie en politieassistenten momenteel zonder rechtsgrond zijn;

- dat er onverwijld een einde dient gesteld te worden aan het juridisch vacuüm dat inmiddels is ontstaan, en dat mogelijkerwijze gepaard gaat met aanwervingen van kandidaten die deze maximale leeftijden hebben overschreden;

- dat de regering geopteerd heeft voor een voorlopige bewarende maatregel, in afwachting van een definitieve regeling in het kader van de uitvoering van de Octopusakkoorden inzake de politiehervorming;

- dat het derhalve onontbeerlijk is deze voorlopige bewarende maatregel zo snel mogelijk uit te vaardigen.".

*

* *

Onderzoek van het ontwerp

Het ontwerp geeft voor zijn rechtsgrond te ontlenen aan de wet van 13 februari 1998 houdende bepalingen tot bevordering van de tewerkstelling.

Artikel 3 van die wet verbiedt immers een maximum-leeftijdsgrens te stellen bij werving en selectie van personeel.

Artikel 4, § 2, van dezelfde wet bepaalt evenwel :

> "De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de gevallen bepalen waarin melding kan worden gemaakt van de leeftijd in de toegangsvoorwaarden van een betrekking of een beroepsactiviteit waarvoor de leeftijd een doorslaggevende voorwaarde vormt wegens de aard of de uitvoeringsvoorwaarden ervan.".

Deze bepaling levert een toereikende rechtsgrond op voor artikel 1 van het ontwerp, in zoverre dat artikel zich ertoe bepaalt de gemeenten te machtigen om leeftijdsgrenzen te stellen voor betrekkingen van hulpagent van politie, politieagent, veldwachter, aspirant-officier van politie, officier van de gemeentepolitie of politie-assistenten.

Artikel 2 van het ontwerp daarentegen, dat bepaalt wat tot 31 december 2000 de maximumleeftijd is die gegadigden voor de verschillende betrekkingen mogen hebben, is een algemene bepaling die de Koning kan uitvaardigen krachtens artikel 189 van de nieuwe gemeentewet, luidende :

> "Binnen de perken van de door de Koning vastgestelde algemene bepalingen, bepaalt de gemeenteraad de formatie, de bezoldigingsregeling en het administratief statuut, de weddeschalen, de toelagen of vergoedingen alsook de voorwaarden van werving, benoeming en bevordering van de leden van het gemeentepolitiekorps.".

Krachtens artikel 6, § 4, 7°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, moeten de gewestregeringen betrokken worden bij "het ontwerpen van federale algemene bepalingen bedoeld in artikel 189 van de nieuwe gemeentewet".

Het betreft een substantieel vormvereiste, zowel krachtens artikel 124bis van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof als krachtens artikel 14bis van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Zoals overigens in de adviesaanvraag wordt gesteld, is aan dat substantiële vormvereiste niet voldaan.

Daaruit volgt dat het ontwerp, wegens de inhoud van artikel 2 ervan, niet in zoverre gereed is dat het aan de afdeling wetgeving kan worden voorgelegd.

La chambre était composée de

Messieurs Y. KREINS, conseiller d'Etat, président,

P. LIENARDY, conseillers d'Etat,
P. QUERTAINMONT,

Madame B. VIGNERON, greffier assumé,

Le rapport a été présenté par M. L. DETROUX, auditeur adjoint. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. A. LEFEBVRE, référendaire adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. LIENARDY.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

B. VIGNERON

De kamer was samengesteld uit

de Heren staatsraad, voorzitter,

staatsraden,

Mevrouw toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. L. DETROUX, adjunct-auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. A. LEFEBVRE, adjunct-referendaris.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. P. LIENARDY.

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

Y. KREINS